Acatistul Sfinţilor trei ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan

(s.v. 30 ianuarie / s.n. 12 februarie)

Sfinţii trei ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan (30 ianuarie):

https://www.academia.edu/95956726/Sfin%C5%A3ii_trei_ierarhi_Vasile_Grigorie_%C5%9Fi_Ioan_30_ianuarie_

https://archive.org/details/sf.-3-ierarhi-vasile-grigorie-si-ioan

***

Materiale despre Sfinţii trei ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan:

https://archive.org/details/@steaemy?query=Vasile%2C+Grigorie+%C5%9Fi+Ioan

https://www.academia.edu/search?q=stea%20emy%20Vasile,%20Grigorie%20%C5%9Fi%20Ioan

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=ierarhi+Vasile%2C+Grigorie+%C5%9Fi+Ioan

***

Pe aceşti trei Sfinţi părinţi: Vasile cel mare, Grigorie Teologul şi Ioan Gură de Aur, îi cinstim astăzi laolaltă, ca pe nişte mari învăţători şi păstori prea luminaţi ai Bisericii lui Hristos. Faptele lor pline de sfinţenie, precum şi învăţăturile lor alcătuiesc dreptarele Ortodoxiei.

Vieţile lor sunt istorisite la zilele în care Biserica îi pomeneşte pe fiecare dintre ei. Astfel,

- ✓ *viaţa Sfântului Vasile o găsim pe larg în ziua de 1 ianuarie,*
- ✓ *viaţa Sfântului Ioan Hrisostom la 13 noiembrie şi la 27 ianuarie, iar*
- ✓ *viaţa Sfântului Grigorie Teologul la 25 ianuarie.*

&&&

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;

Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumne-

zeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Pe apărătorii şi luminătorii Bisericii creştineşti, pe învăţătorii cei mari şi înfrânătorii zâzaniilor diavoleşti, pe surpătorii eresurilor, pe stâlpii cei neclintiţi ai Bisericii, podoabele cele mai alese ale ierarhilor şi întocmai cu apostolii, şi ai lumii învăţători, pe marele Vasile cel cu dumnezeiască minte; pe Grigorie, cel cu dulce glas şi pe Ioan luminătorul a toată lumea, să-i lăudăm credincioşii din toată inima şi să le cântăm: ***Bucură-te, treime de arhierei mult lăudată!***

Icosul 1

Cine este destoinic a-şi deschide buzele şi a-şi mişca limba, spre a o lăuda, cum se cuvine pe această treime de arhierei? Însă, deşi nu vom putea face aceasta, totuşi nu putem tăcea şi îi aducem aceste laude:
Bucuraţi-vă, aleşii Sfintei Treimi, flori mirositoare ale grădinii celei nestricăcioase;
Bucuraţi-vă, îngeri pământeşti şi oameni cereşti;
Bucuraţi-vă, marilor arhierei cei luminaţi la minte de Sfânta Treime;
Bucuraţi-vă, că aţi covârşit firea omenească cu darurile cele multe;
Bucuraţi-vă, stâlpi neclintiţi ai Biserici;
Bucuraţi-vă, credincioase slugi ale Sfintei Treimi;
Bucuraţi-vă, mărgăritare strălucite ale Bisericii lui Hristos;
Bucuraţi-vă, cei mai destoinici luminători ai pământenilor;
Bucuraţi-vă, apărătorii dreptei credinţe în Hristos;
Bucuraţi-vă, surpătorii eresurilor şi îndreptătorii adevăratelor învăţături;

Bucuraţi-vă, cârmuitorii Biserici şi pomi luminaţi roditori ai fructelor celor mai alese;
Bucuraţi-vă, treime de arhierei mult lăudată!

Condacul al 2-lea

Pe aceşti trei mari ierarhi ai Bisericii lui Dumnezeu cel slăvit în Sfânta Treime, se cuvine să-i cinstim ca pe unii ce au primit de la Dumnezeu mari daruri şi aleşi talanţi: pe Vasile, cel ce a ruşinat păgânătatea împăratului Iulian apostatul; cel ce a mustrat pe împăratul Valent arianul, cel ce a înfricoşat pe eparhul ce nedreptăţise la judecată pe o vaduvă săracă, şi a botezat pe evreul Ioasaf cu toată casa lui; pe Grigorie, mare ritor şi vrednic patriarh al Bisericii Constantinopolului, cel ce a întrecut cu înţelepciunea pe toţi cei mai învăţati din timpul acela şi pe Ioan Gură de Aur, cel ce cu învăţăturile sale a covârşit pe cei mai luminaţi şi mai aleşi grăitori ai lumii. Se cuvine să-i lăudăm şi să zicem lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Multă nevoinţă având Sfinte ierarhe Vasile pentru credinţa dreptslăvitorilor creştini, ai mustrat cu îndrăzneală pe împăratul Valent, pentru că a îmbrăţişat învăţătura eretică a lui Arie, luând multe biserici ale dreptslăvitorilor şi prefăcându-le în biserici ariene. Tu, sfinte, n-ai putut suferi purtarea acestui împărat, iar noi, pentru tăria credinţei tale şi îndrăzneala ce ai avut, te întâmpinăm cu aceste cuvinte de laudă:
Bucură-te, ierarhe Vasile, apărătorule şi întăritorule al învăţăturii Sfintei Treimi;
Bucură-te, înalt şi luminat cugetător al teologiei;
Bucură-te, albină, care ai adunat din învăţăturile timpului aceluia toată mierea învăţăturilor dreptmăritoare;
Bucură-te, furnică muncitoare, care necontenit ai adunat la sânul Bisericii hrana învăţăturilor dumnezeieşti;
Bucură-te, izvor de apă limpede, răcoritoare şi dătătoare de viaţă a explicării Evangheliei lui Hristos;
Bucură-te, căci cu acele ape ai adăpat poporul dreptcredincios;
Bucură-te, paharul curăţiei cel plin de curată băutură;
Bucură-te, gura înţelepciunii ce spulberă hulele ereticilor;
Bucură-te, podoaba Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, mustrătorule al împăraţilor Iulian şi Valent;
Bucură-te, mare ierarhe al lui Hristos, Vasile!

Condacul al 3-lea
Patria ta, Sfinte ierarhe Vasile, a fost Pontul, născut din părinţi temători de Dumnezeu, Vasile şi Emilia. Crescut în învăţături adevărat creştineşti, ai străbătut tot felul de înţelepciune, dobândind de la Dumnezeu vrednicia arhierească, pentru care ai mulţumit în tot timpul lui Dumnezeu, cântându-I laude: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea
Păstorind Biserica ei poporul creştinesc totdeauna cu vrednicie şi cu dreptate ai fost la Soborul al doilea, ce s-a ţinut în Constantinopol, mare apărător al dreptei credinţe. Tăind şi sfâşiind cu sabia duhului toate învăţăturile eretice, ai dovedit că în adevăr eşti un stâlp neclintit al Bisericii lui Hristos şi un mare ierarh vrednic de numele de cuvântător al lui Dumnezeu, cel slăvit în Sfânta Treime: Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh-Dumnezeu; pentru care toţi te cinstim cu aceste laude:
Bucură-te, părinte ierarhe Grigorie, mintea cea prea lăudată a dreptei credinţe;
Bucură-te, lumină strălucitoare care luminezi cu învăţăturile tale toată lumea creştinească;
Bucură-te, lumină strălucitoare care luminezi lumea cu limba ta cea binegrăitoare şi care îngrădeşti cu muţenie limbile celor bârfitori;
Bucură-te, plugarule ce ari cu plugul gurii tale inimile, spre a da roade bune lui Hristos;
Bucură-te, arătătorule al adevăratului Dumnezeu, cel lăudat în Sfânta Treime;
Bucură-te, căci cu praştia dumnezeieştilor tale cuvinte ai spulberat neghina eresurilor;
Bucură-te, bunule păstor, care ai păscut oile cele cuvântătoare în livada credinţei Sfintei Treimi;
Bucură-te, organ dulce glăsuitor şi alăută bine alcătuită;
Bucură-te, fluier cuvântător şi vioară dulce răsunătoare;
Bucură-te, stea prea luminoasă, ce luminezi toată lumea cu învăţăturile dogmelor creştineşti;
Bucură-te, îndulcitorul inimilor credincioşilor;
Bucură-te, mare ierarhe şi teologule Grigorie!

Condacul al 4-lea
Întelepciune de sus având, Sfinte ierarhe Grigorie, te-ai suit pe scaunul cel mai înalt al patriarhilor marii cetăţi a împăratului Constantin, de unde ai păscut oile cele cuvântătoare întru cuviinţă şi dreptate. Luminat şi împodobit fiind cu tot

meşteşugul cuvântării de Dumnezeu, ai întrecut pe toţi ritorii de atunci şi ai lăudat în toată viaţa ta pe Dumnezeu, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Ca un înger sau arhanghel stai înaintea Sfintei Treimi, părinte Ioane Gură de Aur, ca cel ce din pruncie ai cunoscut mai bine decât mulţi bătrâni pe singurul adevăratul Dumnezeu şi te-ai îndeletnicit cu adevăratele şi sfintele învăţături creştineşti, ajungând a cunoaşte toată filozofia şi toate ştiinţele celor mai învăţaţi dascăli ai vremii aceleia. Pentru că ai lăudat şi ai prea slăvit în tot timpul vieţii tale pe Bunul Dumnezeu, noi îţi aducem aceste laude:

Bucură-te, că te-ai născut din părinţi binecredincioşi, Secund Stratilatul şi Antuza, vrednica ta mamă;

Bucură-te, că din fragedă vârstă ai fost dat la învăţătura ştiintelor având dascăli pe Libanie şi Andragatie;

Bucură-te, că în puţină vreme pe toţi semenii tăi i-ai ajuns şi i-ai întrecut cu învăţăturile;

Bucură-te, cel ce ai primit Sfântul Botez cu mare bucurie, aducând la dreapta credinţă şi pe mulţi alţii;

Bucură-te, că pe Antimie filozoful l-ai dovedit în învăţături spre uimirea tuturor;

Bucură-te, că şi el îndată a cerut Sfântul Botez;

Bucură-te, că episcopul Atenei, auzind că tu ai făptuit întoarcerea lui Antimie, mult s-a bucurat;

Bucură-te, că poporul creştinilor a lăudat pe Dumnezeu pentru faptele tale cele bune;

Bucură-te, că de patriarhul Antiohiei, Meletie, ai fost ridicat la rangul preoţiei;

Bucură-te, că şi hirotonia de diacon şi de preot le-ai primit cu multă smerenie;

Bucură-te, cel care cu sorţii episcopilor şi cu voinţa împăratului Arcadie ai fost chemat la scaunul cel mai înalt al Patriarhiei Constantinopolului, după moartea patriarhului Nectarie;

Bucură-te, mare ierarhe Ioane Gură de Aur!

Condacul al 5-lea

După moartea părinţilor tăi, sfinte, toată averea rămasă ţie, împărţind-o la săraci, robilor dându-le libertate şi rudele lăsând, ai slujit Domnului ziua şi noaptea. Ca monah în mănăstire, ca cleric, diacon, preot, arhiereu şi patriarh ostenindu-te mult, ai scris cărţi despre preoţie, despre bunătate şi blândeţe, despre smerenie şi milostenie, despre pace, adevăr şi dreptate, toate pline de dovezi,

întărindu-le cu însăţi viaţa cea aspră ce ai dus; pentru aceea noi, minu-nându-ne de răbdarea şi de umilinţa ta, îndrăznim a te lăuda şi a cânta cu tine lui Dumnezeu: **Aliluia!**

Icosul al 5-lea

Ca nişte albine zburătoare aţi umblat în grădina Scripturilor credinţei, voi trei mari ierarhi ai lui Hristos, adunând miere din tot felul de flori, pe care aţi pus-o înaintea tuturor credincioşilor spre îndulcire, povăţuindu-i la pocăinţă, descoperindu-le şi explicându-le dogma Sfintei Treimi, cea unită în fiinţă dar despărţită în Ipostasuri. Pentru aceasta noi creştinii va rugăm să primiţi aceste cântări de laude:

Bucuraţi-vă, marilor arhierei, despărţiţi cu trupurile, dar uniţi cu duhul;

Bucuraţi-vă, raze strălucitoare ale lui Hristos, Soarele dreptăţii, cel ce a luminat toată lumea cu învăţăturile Sale;

Bucuraţi-vă, părinţi vrednici ai Biserici creştineşti, ce aţi fost la un obicei cu apostolii;

Bucuraţi-vă, râuri cu ape răcoritoare, ce aţi adăpat ţarinile sufletelor creştinilor cele însetate de adevăratele învăţături;

Bucuraţi-vă, trei ierarhi lăudaţi de toţi cei ce cred într-un Dumnezeu slăvit în Sfânta Treime;

Bucuraţi-vă, organe bine glăsuitoare ale Bisericii lui Hristos Dumnezeului nostru;

Bucuraţi-vă, slugi alese, care aţi înmulţit talanţii cei daţi vouă de Domnul Hristos spre păstrare;

Bucuraţi-vă, că uşile cereşti vouă vi s-au deschis;

Bucuraţi-vă, doctori iscusiţi aleşi de Dumnezeu spre a vindeca bolile sufleteşti ale creştinilor celor slabi în credinţă;

Bucuraţi-vă, luminătorii lumii, cei împodobiţi de Dumnezeu cu vrednicia arhierească;

Bucuraţi-vă, albine adunătoare de tot felul de învăţături, din grădina Sfintei Scripturi;

Bucuraţi-vă, treime de arhierei mult lăudată!

Condacul al 6-lea

Propovăduitori şi stâlpi întăritori ai Bisericii lui Hristos şi ai poporului creştinesc aţi fost Sfinţior trei ierarhi. Învăţând şi povăţuind pe toţi creştinii adevărata credinţă, înfruntând pe cei ce căutau să semene neghine eretice în ogoarele inimilor dreptslăvitorilor creştini, aţi lovit cu praştia cuvintelor voastre în

toate învăţăturile cele potrivnice, înălţând fruntea dreptei credinţe şi cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Prin curăţia vieţii tale cea asemenea îngerilor te-ai ridicat la dumnezeieşti înălţimi şi străbătând cetele heruvimilor, ai descoperit dogmele Treimii, pe care, ca pe cel mai preţios odor, le-ai lăsat Bisericii ca pe o comoară scumpă şi nejefuită, Vasile. Pentru aceasta te rugăm să primeşti de la noi nevrednicii laudele acestea:
Bucură-te, lauda cea strălucită a arhiereilor;
Bucură-te, dumnezeiescule învăţător al dogmelor;
Bucură-te, următorul cel credincios al apostolilor;
Bucură-te, stâlpul cel prea luminat al Bisericii;
Bucură-te, al Treimii ager şi osârdnic apărător;
Bucură-te, arătătorule luminat al celor cereşti;
Bucură-te, ocârmuitorul corăbiei celei duhovniceşti;
Bucură-te, îndreptătorul celor chemaţi la vrednicia preoţească;
Bucură-te, luminătorule ceresc al celor îmbrăcaţi cu darul arhieriei;
Bucură-te, prea înţeleptule povăţuitor al pustniciei;
Bucură-te, cel ce trezeşti pe cei păcătoşi la pocăinţă;
Bucură-te, mângâietorul celor ce adorm în dreapta credinţă;
Bucură-te, mare ierarhe Vasile!

Condacul al 7-lea

Prin Vasile cel mare, trâmbiţa cea dulce glăsuitoare, care a cântat în Biserica arhiepiscopală a Cezareii din Capadocia, laudele cuvenite lui Hristos Dumnezeului nostru, învăţând pe toţi dogmele Sfintei Treimi şi lăsând Biserici bogăţii alese şi scumpe, din care şi noi împărtăşindu-ne, aducem lui Dumnezeu laude şi cântări: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Deschizând cu dumnezeiască cuviinţă Scripturile, ai scos din ele învăţături temeinice, Sfinte Grigorie, îndulcind cu ele inimile credincioşilor cu adevărat, mai mult decât mierea şi ai învăţat pe toţi creştinii a se închina Treimii întru o unime şi unimi în Treime. Pentru aceasta şi noi te cinstim cu aceste laude:
Bucură-te, ierarhe Grigorie, înălţimea dumnezeieştilor daruri ale lui Hristos, Dumnezeului nostru;
Bucură-te, cald propovăduitor al dumnezeiescului dor;

Bucură-te, izvorul cuvântării de Dumnezeu şi râul cel limpede al înţelepciunii;
Bucură-te, fluier păstoresc, ce ai biruit trâmbiţele ritorilor;
Bucură-te, cercetătorul adâncului, care ai dobândit frumuseţile vorbelor;
Bucură-te, privighetorule al darului şi gura cea înaltă a duhului;
Bucură-te, păzitorul turmei celei cuvântătoare a lui Hristos;
Bucură-te, smulgătorul neghinelor eretice şi vânătorul lupilor îmbrăcaţi în piei de oaie;
Bucură-te, semănătorul cel minunat al dogmelor;
Bucură-te, izgonitorul celor defăimători de Dumnezeu;
Bucură-te, că chipul Mântuitorului Hristos l-ai avut în toată viaţa ta, înaintea ta;
Bucură-te, mare ierarhe şi teologule Grigorie!

Condacul al 8-lea

De Dumnezeu grăitorule, Sfinte ierarhe Grigorie, pe limbile cele veninoase şi vătămătoare ale ereticilor pornite împotriva lui Dumnezeu le-ai ars cu duhul cuvântărilor gurii tale, grăind slava lui Dumnezeu; şi cu scrisorile tale, însemnând fiinţa cea prea puternică a Sfintei Treimi celei nevăzute, ai tăiat din rădăcină eresurile cele spinoase, luminat descoperind învăţăturile cele dreptslăvitoare şi cântând lui Dumnezeu laude: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Femeia eparhului Antiohiei împreună cu soţul ei erau orbiţi de învăţături eretice şi căzând ea într-o boală grea şi neputându-se vindeca de nimeni, auzind de tine, Sfinte Ioane, că faci semne multe şi minunate, a rugat pe bărbatul său să o aducă la tine. Acela aducând-o, a lăsat-o la uşa bisericii, neîndrăznind ca eretic a o aduce înăuntru, rugându-se episcopului şi ţie, Sfinte Ioane, pentru a le da ajutorul vostru cel puternic. Deci ieşind, le-ai spus să lepede eresul şi să primească adevărata credinţă; iar ei făgăduind, ai poruncit tu, sfinte, să aducă apă, rugând apoi pe episcop să toarne acea apă în chipul cruci peste ea şi îndată după turnare, s-a vindecat femeia ca şi cum n-ar fi fost bolnavă. La această minune atât ei, cât şi toţi cei ce erau de faţă, au prea slăvit pe Dumnezeu. Ereticii lepădându-se de învăţăturile lor cele rătăcite şi întorcându-se la adevărata credinţă, s-au numărat între dreptmăritorii creştini; iar noi îţi aducem laudele acestea:
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, tăbliţă scumpă cu aur ferecată;
Bucură-te, organ dulce răsunător, de Dumnezeu insuflat;
Bucură-te, gura cea aleasă împodobită cu cuvinte de aur;
Bucură-te, îmbogăţitorul Bisericii cu scrieri minunate şi prea scumpe;

Bucură-te, pierzătorul eresurilor elineşti şi evreieşti;
Bucură-te, că femeia aceea auzindu-te înalt vorbind a fost luminată de Dumnezeu şi te-a numit "Gură de Aur";
Bucură-te, că puţul învăţăturilor tale adâncit fiind, ai dat creştinilor funii minunate, ca să ajungă la apele învăţăturilor tale;
Bucură-te, că de toate Bisericile eşti numit "Gură de Aur";
Bucură-te, tămăduitorul femeii eparhului;
Bucură-te, că te-ai asemănat Botezătorului Ioan cu numele şi cu viaţa ta aspră;
Bucură-te, că şi tu, Sfinte Ioane, ca şi Ioan Botezătorul, ai predicat popoarelor pocăinţa;
Bucură-te, că şi tu, ca şi Ilie Tezviteanul, cu credinţa, cu rugăciunile şi cu postul te-ai îndeletnicit în toată viaţa ta de 63 de ani;
Bucură-te, mare ierarhe Ioane Gură de Aur!

Condacul al 9-lea

În vremea preoţiei tale, sfinte mare ierarhe Ioane, predicând în Biserică şi înalt ritorisind, celor neînvăţaţi erau neînţelese unele din cuvintele tale. Atunci o femeie din popor, care asculta cu mare evlavie învăţăturile duhovniceşti, a ridicat glas în popor şi a zis: "Învăţătorule duhovnicesc sau mai bine Gură de Aur, adâncă este apa puţului sfintelor tale învăţături, dar funia minţii noastre fiind scurtă, să ajungă la apă nu poate" şi de atunci tot poporul ţi-a dat numirea de "Gură de aur"; deci şi noi minunându-ne de darurile cu care Dumnezeu te-a împodobit, te lăudăm pe tine şi lui Dumnezeu cântăm: **Aliluia!**

Icosul al 9-lea

Împăratul Valent sprijinind pe arieni multe biserici ortodoxe le-a dat acelora, spre mâhnirea adevăraţilor creştini şi pe tine, Sfinte Vasile, mult te-au amărât cu prigonirile, căci acest împărat, când a venit în Cezareea şi tu l-ai întâmpinat cu pâine şi sare, el a poruncit de ţi-a dat fân din hrana cailor lui. Şi tu, Sfinte Grigorie, fiind născut din oameni de bun neam şi drepţi, Grigorie şi Nona, ai dobândit o creştere adevărat creştinească şi ai răzbătut, ca nimeni altul, tot meşteşugul şi ştiinţa învăţăturilor, făcându-te tâlcuitor şi dascăl lumii, cinstind cu cuvinte de laudă pe marele Vasile, pe tatăl tău Grigorie, pe fratele tău Chesarie şi pe sora ta Gorgonia, la înmormântările lor. Iar tu, părinte Ioane Gură de Aur, ai dat sfaturi dumnezeieşti poporului încredinţat ţie spre păstorie, dându-te pe tine singur pidă de nevoinţă, de cumpătare şi de răbdare, mâncând deseori puţină zeamă de orz şi dormind puţin, nu stând pe pat, ci deseori şezând pe scaun. Fiind ales şi chemat la scaunul patriarhal din Constantinopol, ai mustrat

pe Eudoxia împărăteasa, pentru că a răpit o vie a unei văduve sărace, ce se numea Calitropia, care striga cerându-şi dreptul ei. Şi tu sfinte ai sfătuit pe împărăteasă să nu fie lucrul străin luat cu sila; de care sfaturi ea neţinând seama, a fost asemănată de tine cu Izabela, soţia împăratului Ahav, şi ţi-ai atras mânia ei, exilându-te; dar ai fost adus iar pe scaun şi, a doua oară ai fost exilat prin mijlocirea unor episcopi invidioşi care se purtau mai mult silniceşte decât creştineşte. Deci noi, minunându-ne de viaţa voastră sfântă, şi de faptele voastre, ne sârguim a vă aduce laude bine meritate:
Bucură-te, ierarhe Vasile, sprijinitorul şi apărătorul binecredincioşilor creştini;
Bucură-te, curajosule mustrător al împăratului Valent, părtinitorul arienilor;
Bucură-te, cel ce ai suferit mânia împăratului pentru pâinea neagră cu care l-ai întâmpinat, pentru că cu acelea se hrănea poporul;
Bucură-te, vrednicule ierarhe, mare îndreptător al Bisericii lui Hristos;
Bucură-te, Grigorie, care cu agera ta minte ai răzbătut toate ştiintele şi adâncurile filozofiei;
Bucură-te, că tu, sfinte, toate dogmele le-ai lămurit învăţând pe toţi creştinii adevărata teologie;
Bucură-te, cel ce ai fost dascăl de dreaptă învăţătură tuturor creştinilor;
Bucură-te, cel ce ai lăudat pe marele Vasile, la moartea căruia ai plâns cu lacrimi de adevărată frăţie;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, mustrătorul celor răpitori ai lucrului săracului asuprit şi amărât;
Bucură-te, cel ce ai fost surghiunit de împărăteasa Eudoxia pentru asemănarea ei cu Izabela, soţia lui Ahav;
Bucură-te, că ai suferit şi pornirea cea răutăcioasă a unor episcopi nere-cunoscători;
Bucură-te, Ioane cel aspru prigonit şi dus în exil tocmai în Armenia, unde ai fost chemat la ceruri de Domnul Hristos;
Bucură-te, mângâietorule al episcopului Chiriac, cel asemenea exilat;
Bucură-te, treime de arhierei mult lăudată!

Condacul al 10-lea

Mari învăţători şi deobşte izbăvitori oamenilor şi îndreptători ai obiceiurilor v-aţi arătat sfinţilor, înţelepţi şi împodobiţi de Dumnezeu: Vasile cel mare, cel ce arătat ai cuvântat cu înţelepciune tare şi neschimbată, îngrozind pe eparhul şi mustrând pe împăratul Valent; Grigorie Teologul, cel ce ai fost desfătarea limbii, dulceaţa auzului, mângâierea inimii şi îngerească pâine de suflete hrănitoare; şi Ioane Gură de Aur, răul darurilor celor duhovniceşti, umplut până la

vărsare, organ aurit al predicilor, al pocăinţei, milosteniei, smereniei, umilinţei, al privegherilor, al iubirii de aproapele şi apărătorul celor asupriţi şi nedreptăţiţi. Noi, împreună cu voi, dorim a cânta lui Dumnezeu laude: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Darul lui Dumnezeu ţi-a descoperit, Sfinte Vasile, faptele bune ale prezbiterului Anastasie, la care ai mers cu clerul arhiepiscopalei tale biserici, spre a cunoaşte viaţa acestui vrednic preot, care vieţuind într-un sat, cu femeia sa Teognia, petreceau viaţa lor întru curăţie, socotită fiind ea, ca o ţarină neroditoare; iar Anastasie a fost luminat de Dumnezeu şi ştiind cu duhul că ierarhul său Vasile voieşte să-l cerceteze, a zis soţiei sale: " Eu mă voi duce la câmp, să lucrez pământul, iar tu sora mea, în ceasul al nouălea aprinzând lumânări, vei ieşi întru întâmpinarea Sfântului Vasile, arhiepiscopul nostru". Deci făcând Teognia aşa, cum zisese Anastasie, a întâmpinat pe Sfântul Vasile, care cunoscând cu duhul că Anastasie este în casă, l-a chemat şi el ieşind întru întâmpinarea Sfântului şi sărutându-i picioarele i-a zis : "De unde mie aceasta, că a venit arhiereul Domnului la mine?". Iar Sfântul Vasile i-a zis:" Bine că te-am aflat, să mergem în biserică şi să facem dumnezeiasca slujbă". Mergând toţi în biserică a poruncit Sfântul Vasile lui Anastasie să slujească Sfânta Liturghie, zicându-i:" Cu toate lucrurile tale cele bune, să ai şi ascultare". Şi când slujea Anastasie, Sfântul Vasile şi ceilalţi care erau vrednici, au văzut, în vremea înălţării sfintelor şi înfricoşătoarelor Taine, pe Preasfântul Duh în chip de foc pogorându-Se şi pe Anastasie înconjurându-l. De aceste fapte minunate noi mirându-ne te întâmpinăm, Sfinte Vasile, cu aceste frumoase laude:
Bucură-te, ierarhe Vasile cel luminat la minte de Dumnezeu;
Bucură-te, cunoscătorul vieţii şi al faptelor bune ale prezbiterului Anastasie;
Bucură-te, că după Sfânta slujbă ai binevoit a fi ospătat în casa vrednicului preot;
Bucură-te, cel ce ai ştiut cu duhul că Teognia nu-i este lui soţie, ci soră şi aşa i-ai zis să o numească;
Bucură-te, sfinte, care ai cercetat într-un bordei, din casa lui Anastasie, pe un bolnav stricat de lepră, pe care îl îngrijeau preotul şi sora lui;
Bucură-te, milostive, că şi tu ai voit să slujeşti o noapte pe acel om bolnav, ce era deseori mânios şi ocărâtor, spre a te face părtaş la plata dumnezeiască;
Bucură-te, că toată noaptea ai petrecut-o cu acel bolnav în bordei, stând în rugăciune, iar a doua zi pe bolnav l-ai scos din bordei întreg şi sănătos;

Bucură-te, că Sfântul Efrem Sirul, rugându-se lui Dunmezeu, a avut o vedenie minunată : un stâlp de foc, al cărui cap ajungea la cer şi un glas din cer i-a zis: "Efreme, Efreme, în ce chip vezi pe acest stâlp de foc, în acest fel este Vasile";
Bucură-te, că sfântul acesta Efrem, după vedenia aceasta, s-a dus la Cezarea Capadociei în ziua Arătării Domnului, cu un tălmaci fiindcă el nu cunoştea greceşte şi te-a văzut pe tine, Sfinte Vasile, mergând la biserică cu multă evlavie;
Bucură-te, că tu sfinte, cunoscând cu duhul că Efrem Sirul este în biserică, ai poruncit arhidiaconului tău să se ducă să-l cheme la tine în Sfântul altar;
Bucură-te, că acela se apăra prin tălmaci că nu ar fi el cel chemat, ci un altul poate; însă tu sfinte ai zis arhidiaconului "mergi şi spune străinului monah: Doamne Efrem, vino şi intră în Sfântul altar, că te cheamă arhiepiscopul"; şi apoi l-ai hirotonit diacon zicându-i să spună ecteniile în limba grecească, ceea ce Efrem a îndeplinit;
Bucură-te, mare ierarhe Vasile!

Condacul al 11-lea
Bună mireasmă lui Hristos făcându-te, Sfinte ierarhe Vasile, toată lumea ai umplut de mirosul cel plăcut al Sfintei Evanghelii; şi îmbrăcând veşmântul luminat al arhieriei, ai slujit cu toată vrednicia Biserica lui Hristos Dumnezeul nostru; iar noi minunându-ne de viaţa ta cea îngerească, cântăm împreună cu tine lui Dumnezeu: **Aliluia!**

Icosul al 11-lea
Păstorind Biserica patriarhală a Constantinopolului timp de 12 ani până la soborul al doilea, te-ai retras la moşia ta Arianz, unde ai petrecut o viaţă de sfinţenie, până la vârsta de optzeci de ani, când Domnul te-a chemat din viaţa aceasta pământească la împărăţia cea cerească şi acolo te bucuri de ostenelile tale şi de luptele ce ai avut pentru buna întărire a Bisericii lui Hristos, având mulţumirea că la retragerea ta de pe scaunul patriarhal, ai lăsat numai o biserică eretică în Constantinopol, iar pe cele ce mai înainte fuseseră date arienilor, le-ai readus la starea de mai înainte a dreptcredincioşilor. Deci noi, cinstind pomenirea ta, te lăudăm cu aceste cântări de laudă:
Bucură-te, ierarhe Grigorie, mintea cea luminată de Dumnezeu;
Bucură-te, chimval răsunător în toată lumea, a cuvintelor tale teologhiceşti;
Bucură-te, curăţitorul şi stârpitorul neghinelor eretice;
Bucură-te, plugarule, care ai arat pământurile sufleteşti ale creştinilor;

Bucură-te, semănătorule al grâului dumnezeiesc, care hrăneşte şi satură omenirea creştină;
Bucură-te, adăpătorul celor însetaţi de apa cea vie a Sfintei Evanghelii;
Bucură-te, alăuta darului cea de Dumnezeu vestitoare;
Bucură-te, întăritorul cel adevărat al dogmelor părinţilor celor dreptcredincioşi;
Bucură-te, cârmaci bine priceput al corabiei Bisericii creştineşti;
Bucură-te, râu plin de apele darului;
Bucură-te, noule David, cel ce ai cântat laude alese lui Dumnezeu, Cel slăvit în Sfânta Treime;
Bucură-te, mare ierarhe şi teologule Grigorie!

Condacul al 12-lea

Nou Samuel te-ai arătat, Sfinte Grigorie Teologule, cu curăţia vieţii tale şi cu marea ta înţelepciune; împodobit fiind şi cu darul oratoriei, ai fost ca un nou David cântând cu fluierul cel păstoresc al cuvântării de Dumnezeu, încât s-a putut spune despre tine că, dacă s-ar fi aflat vreo icoană şi vreun chip împodobit, acela ai fi tu, Sfinte Grigorie; pentru care şi noi cântăm lui Dumnezeu împreună cu tine: **Aliluia!**

Icosul al 12-lea

După atâtea veacuri trecute gândindu-ne şi noi, Sfinte Ioane, la izgonirea ta de pe tronul patriarhal al Constantinopolului şi citind cele scrise de tine episcopului Chiriac cel asemenea izgonit, ne mirăm de mintea ta cea luminată şi de cuvintele de mângâiere scrise de tine acelui episcop, care pot sluji tuturor creştinilor la cazuri de necazuri şi supărări. Tu, Sfinte Ioane Gură de Aur, ai scris episcopului Chiriac acestea : "Vino să-ţi scot rana mâhnirii şi să-ţi risipesc negura cugetului. Furtuna ce a venit asupra Bisericii este amară şi grea, iar corăbierii, neputând face nimic pentru încetarea furtunii, stau încremeniţi, plâng, se tânguiesc, se roagă şi aşteaptă sau pieirea lor în valurile mării, sau încetarea furtunii. Nu te mâhni, frate Chiriac, că eu când am fost izgonit din Constantinopol, nu mă îngrijeam de nimic, că ziceam întru mine: de este voia împărătesei să mă izgonească, izgonească-mă. De va vrea să mă fierăstruiască, am pildă pe profetul Isaia. De va vrea să mă arunce în mare, îmi voi aduce aminte de profetul Iona. De îi este voia să mă bage în groapă, am pe Daniil băgat în groapa leilor. De va vrea să mă ucidă cu pietre, am pe Ştefan întâiul mucenic, ce a pătimit aceasta. De va vrea să-mi ia capul, am pe Ioan Botezătorul. De va vrea să-mi ia averea, de o am, s-o ia, căci gol am ieşit din pântecele mamei mele, gol mă voi şi duce din viaţă. De aş fi plăcut oamenilor,

nu aş fi sluga lui Hristos; iar proorocul David mă înarmează: Grăit-am mărturiile Tale înaintea împăraţilor şi nu m-am ruşinat". Iar noi citind aceste cuvinte ne minunăm şi-ţi aducem aceste laude:
Bucură-te, minte înaltă de Dumnezeu insuflată;
Bucură-te, organ de aur ce ai cuvântat mai frumos decât toţi înţeleptii lumii;
Bucură-te, că în timpul surghiunului tău multe suferinţe şi amaruri ai avut;
Bucură-te, că de la Comane, unde ai fost îngropat, după 33 de ani, moaştele tale au fost aduse la Constantinopol;
Bucură-te, că nu ai voit a te lăsa ridicat până când împăratul Teodosie nu ţi-a trimis epistola sa;
Bucură-te, că aducându-ţi-se moaştele tale la Constantinopol au fost întâmpinate de împăratul şi de toţi sfetnicii cei mai însemnaţi ai împărăţiei;
Bucură-te, că moaştele tale au fost duse în biserica Sfântului apostol Toma;
Bucură-te, că de acolo au fost aşezate în biserica Sfintei Irina unde au fost puse pe tronul patriarhal;
Bucură-te, că de la biserica Sfintei Irina moaştele tale fiind puse cu racla într-o caretă împărătească, au fost duse la biserica Sfinţilor Apostoli;
Bucură-te, că în acea biserică patriarhală moaştele tale au fost îngropate în Sfântul altar;
Bucură-te, că un bolnav suferind de neputinţă a încheieturilor, atingându-se de racla moaştelor tale s-a izbăvit cu totul de boală;
Bucură-te, mare ierarhe Ioane Gură de Aur!

Condacul al 13-lea (de 3 ori)
Viaţa voastră cea sfântă, slujbele cele împodobite, cuvântările voastre cele mai alese şi mai scumpe decât toate avuţiile lumii, scrierile voastre, ce sunt ca nişte tezaure de cel mai mare preţ, v-au făcut să fiţi pentru toată lumea creştină cei mai vrednici de toată cinstirea şi venerarea noastră, fiind luaţi de cei mai vrednici păstori ai Bisericii ca pilde de viaţă curată şi sfântă, de mari şi neîntrecuţi luminători şi apărători ai dreptei credinţe, ai vieţii celei nemateriale, ai suferinţelor şi asupririlor la care aţi fost supuşi de oameni cu cugete rele ce nu vă puteau privi bine din cauza pornirii inimii lor celor lacome şi invidioase; dar voi, sfinţilor, pe toate le-aţi suferit cu credinţă în Dumnezeu, cu înţelepciune, cu răbdare, cu postul, cu rugăciunile şi cu viaţa voastră cea nematerială, pentru care noi, minunându-ne de tăria sufletelor voastre, îndrăznim a vă aduce laude, cântând cu voi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi iarăşi se zic:

Icosul 1

Cine este destoinic a-şi deschide buzele şi a-şi mişca limba, spre a o lăuda, cum se cuvine pe această treime de arhierei? Însă, deşi nu vom putea face aceasta, totuşi nu putem tăcea şi îi aducem aceste laude:
Bucuraţi-vă, aleşii Sfintei Treimi, flori mirositoare ale grădinii celei ne-stri-căcioase;
Bucuraţi-vă, îngeri pământeşti şi oameni cereşti;
Bucuraţi-vă, marilor arhierei cei luminaţi la minte de Sfânta Treime;
Bucuraţi-vă, că aţi covârşit firea omenească cu darurile cele multe;
Bucuraţi-vă, stâlpi neclintiţi ai Biserici;
Bucuraţi-vă, credincioase slugi ale Sfintei Treimi;
Bucuraţi-vă, mărgăritare strălucite ale Bisericii lui Hristos;
Bucuraţi-vă, cei mai destoinici luminători ai pământenilor;
Bucuraţi-vă, apărătorii dreptei credinţe în Hristos;
Bucuraţi-vă, surpătorii eresurilor şi îndreptătorii adevăratelor învăţături;
Bucuraţi-vă, cârmuitorii Bisericii şi pomi luminaţi roditori ai fructelor celor mai alese;
Bucuraţi-vă, treime de arhierei mult lăudată!

Condacul 1

Pe apărătorii şi luminătorii Bisericii creştineşti, pe învăţătorii cei mari şi înfrânătorii zâzaniilor diavoleşti, pe surpătorii eresurilor, pe stâlpii cei neclintiţi ai Bisericii, podoabele cele mai alese ale ierarhilor şi întocmai cu apostolii, şi ai lumii învăţători, pe marele Vasile cel cu dumnezeiască minte; pe Grigorie, cel cu dulce glas şi pe Ioan luminătorul a toată lumea, să-i lăudăm credincioşii din toată inima şi să le cântăm:
Bucură-te, treime de arhierei mult lăudată!

Rugăciune către Sfinţii trei ierarhi

Sfinţilor ierarhi ai lui Hristos, lauda Bisericii: Vasile înţelepte - stâlp al credinţei, Grigorie prea laminate - minte cerească, Ioane Gură de Aur – propovăduitorul înflăcărat al pocăinţei, voi cei ce aţi fost dăruiţi Bisericii în vremuri de cumpănă pentru a descoperi credinţa cea adevărată, primiţi această smerită rugăciune pe care o înălţăm către voi, sfinţilor.

Dăruiţi-ne nouă, păcătoşilor, adevărata cunoaştere şi învăţaţi-ne cum se cuvine să trăim noi, cei ce purtăm cu nevrednicie numele de creştin.

Sârguiţi-vă, sfinţilor, să-i scoateţi pe credincioşi din smintelile acestei lumi ticăloase, aşa cum odinioară aţi făcut cu cei pe care i-aţi păstorit. Fiţi deci călăuzele noastre către cer!

Mijlociţi cu rugăciunile voastre pe lângă Dumnezeu, să ne dăruiască iertare, smerenie şi înţelepciune!

Voi, cei care trăiţi în cer, rugaţi-vă, sfinţilor, ca şi noi, cei ce trăim pe pământ, să le gândim şi să le facem pe cele de sus.

Fiţi alături de noi, Sfinţilor trei Ierarhi, în viaţa aceasta şi după moarte, ca şi noi să ne împărtăşim de fericirea cea veşnică. Amin!

Vieţile Sfinţilor - Soborul Sfinţilor părinţilor noştri şi marilor dascăli şi ierarhi Vasile cel mare, Grigorie Teologul şi Ioan Gură de Aur

Pricina praznicului acestuia a fost în acest chip: în zilele împărăţiei lui Alexios I Comnenul (1081-1118), care a luat împărăţia după Nichifor Botaniates (1078-1081), s-a făcut împărţire şi prigonire între bărbaţii cei pricopsiţi în învăţături şi îmbunătăţiţi.

- *Căci unii cinsteau mai mult pe marele Vasile, zicând despre dânsul că este înalt la cuvinte, ca unul ce a cercetat şi a ispitit firea lucrurilor prin sine, şi cum că era atât de mult îmbunătăţit, încât puţin îi lipsea de a-l asemăna pe el cu îngerii.Căci nu făcea pogorământ legii, nici ierta cu lesnire, ci era greu la obicei şi aspru, neavând la sine nici un lucru pământesc.*
- *Iar pe dumnezeiescul Ioan Gură de Aur îl micşorau, ca şi cum ar fi fost în oarecare chip potrivnic marelui Vasile, fiindcă era lesnicios şi atrăgător către pocăinţă. Erau însă alţii care înălţau pe dumnezeiescul Hrisostom, ca şi cum ar fi fost în învăţături mai cu pogorământ omenesc şi cum că mai cu înlesnire povăţuia pe toţi, şi îi chema către pocăinţă. Deci, îl cinsteau mai mult decât pe marele Vasile şi decât pe Grigorie*

atât pentru mulţimea cuvintelor celor de miere curgătoare, cât şi pentru iscusinţa cugetărilor.

- *Alţii iarăşi cinsteau mai mult pe dumnezeiescul Grigorie, ca cel ce a întrecut în înţelepciune şi în învăţătură elinească pe toţi dascălii cei vestiţi şi pe elini, cum şi pentru frumuseţea cuvintelor şi înflorirea lor. Deci, ziceau, cum că înţeleptul Grigorie biruia pe toţi şi cum că acestuia i se cădea întâietatea.*

Atunci, prin o pricină ca aceasta a celor învăţaţi s-a întâmplat de s-a despărţit mulţimea poporului. Şi unii se ziceau ioaniteni, alţii vasiliteni, iar alţii grigoriteni. Deci, astfel sfădindu-se cei înţelepţi şi zicând între dânşii multe feluri de cuvinte, de trei ori fericiţii aceştia dascăli au voit să-i împace, ca să nu se mai sfădească în deşert.

Pentru aceea, după câţiva ani, s-au arătat Sfinţii ierarhi, mai întâi câte unul deosebit, apoi şi câte trei împreună, nu în vis, ci aievea la arătare, lui Ioan, mitropolitul cetăţii Evhaitenilor, care era om îmbunătăţit şi prea înţelept, după cum şi scrierile lui îl arată. Şi toţi trei au zis către dânsul cu un glas: "Noi, precum vezi, una suntem la Dumnezeu şi nu este între noi nici o sfadă sau împotrivire, ci fiecare în vremea sa pornindu-se de dumnezeiescul Duh, am scris învăţăturile spre mântuirea cea de obşte şi folosul oamenilor; şi acelea pe care le-am învăţat noi înşine, le-am dat şi altora spre înmulţirea talantului nostru şi nu este între noi vreunul întâi sau al doilea, ci dacă veţi vorbi de unul, cei doi urmează.

Deci, sculându-te, porunceşte acelora care se separă, sfădindu-se, să nu se despartă, luptându-se pentru noi, căci pentru aceasta şi noi ne-am sârguit cât am fost vii, şi după mutarea noastră, ca să împăcăm lumea şi să o aducem într-o unire. Deci, împreunându-ne într-o zi, când ţi se va părea ţie că este de cuviinţă, fă nouă praznic cuviincios. Apoi, spune şi celorlalţi care vor fi mai pe urmă, cum că noi suntem una la Dumnezeu şi noi negreşit vom mijloci înaintea lui Dumnezeu cele pentru mântuire, pentru cei ce ne vor săvârşi praznicul pomenirii noastre".

Acestea zicând, i se părea că Sfinţii se înălţau la cer, strălucind cu lumină nemărginită şi chemându-se unul pe altul pe nume.

Deci, sculându-se acel minunat om, adică arhiereul evhaitenilor, a făcut precum i-au poruncit lui sfinţii, potolind mulţimea şi pe toţi aceia care se sfădeau mai înainte. Aceştia au crezut cele spuse de el, că era om vestit şi pentru învăţătura lui cea mare, şi pentru fapta cea bună, căci a lăsat predanie Bisericii spre a se face praznicul acesta.

Astfel, ***Sfântul episcop Ioan, găsind în luna ianuarie prăznuindu-se toţi cei trei Sfinţi ierarhi, adică la întâia zi pe Vasile, la 25 pe dumnezeiescul Grigorie şi la 27 pe dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, i-a unit la 30 pe toţi, împodobindu-se pomenirea lor cu canoane, cu tropare şi laude, precum li se cădea lor, şi fiind aceasta cu voia sfinţilor, nu au nici o lipsire în laude.*** Căci nici mai înainte, nici mai pe urmă n-a alcătuit renumitul acesta Ioan mai multe tropare, decât acestea.

Sfinţii aceştia cu chipul trupului lor erau astfel:

Dumnezeiescul Ioan "Gură de Aur" (Hrisostom) era de statură scund, cu capul mare, cu trupul drept şi subţire, cu nasul plecat, alb la faţă şi cam palid, având pleoapele ochilor adâncite şi luminile lor mari. Apoi, i se arăta multă veselie în faţă, cu fruntea lată şi mare, cu urechile cam plecate, cu barba mică şi rară, cu părul galben, amestecat cu cărunt, iar fălcile lui erau adâncite înăuntru, de multă postire şi nevoinţă.

Apoi, este de nevoie a zice despre dânsul, că ***a întrecut pe toţi înţelepţii elinilor cu cuvintele şi mai ales cu iscusinţa, înlesnirea şi frumuseţea vorbirii; şi atât de bine a tâlcuit dumnezeiasca Scriptură şi a săvârşit evangheliceasca propovăduire, încât dacă n-ar fi fost sfântul acesta, îndrăznesc a zice că ar fi fost de trebuinţă să mai vină încă o dată pe pământ Stăpânul Hristos.*** Iar spre fapte bune atât de mult s-a suit, încât pe toţi i-a întrecut, fiind ***izvor al milosteniei şi al dragostei, râvnitor de obşte cu iubirea de fraţi şi cu învăţătura lui; şi a trăit 63 de ani, păscând Biserica lui Hristos şase ani.*** Apoi s-a săvârşit în Comane, surghiunit de Eudoxia, împărăteasa şi de episcopii cei pizmăreţi.

Sfântul Vasile cel mare era la statura corpului foarte înalt, uscăţiv şi slăbănog la faţă, negricios şi palid, cu sprâncenele lungi, încovoiate şi ridicate în sus, asemănându-se omului îngrijit, având nasul plecat, cu faţa cam zbârcită, adâncit la pleoapele ochilor, păros la trup, barba căruntă pe jumătate şi destul

de lungă. Acesta a întrecut mult în cuvinte, nu numai pe cei din vremea lui, ci şi pe cei vechi; pentru că s-a ostenit la învăţătură foarte mult şi deprinzând toate învăţăturile ştiinţei, din fiecare a câştigat biruinţă. Asemenea încă s-a iscusit şi în filosofia cea practică şi prin aceasta a sporit spre privirea celor înalte. ***S-a suit la scaunul arhiepiscopal al mitropoliei Cezareei Capadociei, când era de 37 de ani, ocârmuind Biserica opt ani; apoi, s-a dus către Domnul, fiind în scaunul arhiepiscopatului său.***

Sfântul Grigorie, cuvântătorul de Dumnezeu sau Teologul, era la statura corpului său potrivit, puţin cam palid, nasul lătăreţ, sprâncenele potrivite, căutătura veselă şi blândă, la ochiul cel drept avea un semn de la o lovitură, barba nu-i era lungă, dar deasă şi potrivită şi pe margini se arăta cam afumată. Pleşuv de ajuns, cu părul alb. Marele Grigorie întrecând cu strălucirea vieţii pe cei ce au sporit în fapte, la atâta înălţime a cuvântării de Dumnezeu s-a suit, încât toţi se biruiau de înţelepciunea lui, atât în cuvinte cât şi în dogme; pentru aceasta a câştigat numirea de "Cuvântătorul de Dumnezeu". ***El a ocârmuit Biserica Constantinopolului 12 ani şi a trăit 80.*** Când s-a făcut patriarh, a aflat în cetate numai o biserică a dreptcredincioşilor şi când a lăsat scaunul, a lăsat numai una eretică. Şi mergând la Arianz, moşia sa, unde, cugetând pururea la Dumnezeu şi făcându-se cu totul strălucită oglindă a Lui, s-a sfârşit cu pace.

Dar de vreme ce de trei ori fericiţii aceştia, atât de mult s-au ostenit pentru mântuirea noastră, se cuvine şi noi să prăznuim pomenirea lor şi să le mulţumim pe cât putem. ***Căci ei de nimic altceva n-au purtat grijă, nici altceva au cugetat, decât numai un scop au avut, ca să întărească buna credinţă; apoi o nevoinţă au avut spre a lucra fapta bună, îngrijind şi sârguindu-se fără pregetare, cu lucrul şi cu gândul, pentru mântuirea sufletelor.*** Pentru care atât de rău au pătimit propovăduind credinţa cea adevărată în toată lumea, iar nouă tuturor de obşte ne-au făcut bine. De aceea şi noi suntem datori să cinstim pe făcătorii noştri de bine şi să le mulţumim după putere, fiindcă după datorie nu putem.

Deci, să cinstim cu cuvinte pe cei trei cuvântători, deşi mă tem şi mă sfiesc, neaflând cuvinte cuviincioase şi potrivite sfinţilor; pentru că pricina este mare şi nu pot, nu numai pe câte trei, dar nici măcar pe unul să-l laud după cum se cuvine şi de care toată lumea nu era vrednică. Deci, cum va ajunge buna grăire cea lumească să laude pe cei mai presus de lume, care au împodobit toată

lumea şi au izbăvit-o ca şi cei 12 văzători ai Cuvântului şi de Dumnezeu propovăduitori? Care dacă nu s-ar fi ostenit atât de mult cu sfintele lor scrieri, nu s-ar fi scăpat întreaga lume de slujirea la idoli, cea de mai înainte înrădăcinată, nici de eresurile cele în multe chipuri; ***căci sfânta şi preaînţeleapta Treime, nedespărţită şi cea mai presus de fiinţă, a iconomisit ca ei să vieţuiască într-acele vremuri ale eresurilor.***

Aceşti cereşti oameni şi pământeşti îngeri, trâmbiţele adevărului, prea înţelepţii retori, tunetele Dumnezeirii celei nezidite, s-au sârguit să smulgă şi să risipească pe ocărâtorii dreptei credinţe şi cu praştia cuvintelor lor au gonit departe pe lupi de la Biserica dreptcredincioşilor. Aceştia cu înţelepciunea lor au surpat zidurile cele rele ale vrăjmaşilor şi au smerit toată înţelepciunea care se ridică împotriva cunoştinţei de Dumnezeu, schimbând şi prefăcând totul spre bine, netezind şi îndreptând pe cele strâmbe, cum şi toată asprimea şi nedreptatea.

Treimea aceasta pământească ne-a învăţat a ne închina Treimii cereşti, precum se cade şi neamestecată a o mărturisi în acest chip, precum li s-a descoperit lor adeverirea credinţei, zicând:
Dumnezeu nenăscut este Tatăl, Dumnezeu născut este Fiul şi Dumnezeu purces este Duhul Sfânt. Sunt trei Persoane, dar un singur Dumnezeu, cu prea slăvire. Nu sunt trei dumnezei, doar un Dumnezeu, căci una şi aceeaşi este Dumnezeirea. Precum din soare ies raze, care n-au nici o deosebire, aşa sunt cele trei persoane, care fac aceeaşi fiinţă.

Astfel, ***ne-au învăţat să credem şi să mărturisim despre Sfânta Treime, cei trei prea sfinţiţi arhiepiscopi şi-au întărit dogmele cele drepte cu învăţături prea înţelepte, în prigoane, primejdii şi războaie, până la moarte fiind prigoniţi, ba încă şi după moarte.*** Deci, adunaţi-vă toţi câţi v-aţi folosit de la dânşii, veniţi toată vârsta şi firea, bărbaţi şi femei, preoţi şi monahi, tineri şi bătrâni, să mulţumim făcătorilor noştri de bine, să lăudăm pe dascălii şi propovăduitorii bunei credinţe, să binecuvântăm cei săraci pe cei îmbogăţitori, cei din primejdii pe cei izbăvitori, cei cuvântători pe cuvântătorii de Dumnezeu, cei necăjiţi pe mângâietori, sărmanii pe părinţi, bolnavii pe doctori, străinii şi lipsiţii pe iubitorii de străini.

Pe scurt, să zic, toţi deodată adunaţi-vă să mulţumim celor ce s-au făcut tuturor toate, ca pe cei mai mulţi să-i dobândească. Dar să lăsăm altora să le

povestească înţelepciunea lor, ştiinţele, posturile, privegherile şi celelalte fapte bune şi numai aceasta să o zic, care mă face şi mai mult să mă minunez, adică sârguinţa cea covârşitoare şi grija care o aveau ca să mântuiască sufletele oamenilor, robii lui Dumnezeu Celui iubitor de oameni şi următorii Lui cu toată virtutea. Căci de aceasta se îngrijeau mai mult, cunoscând că prin fapta aceasta păzeşte omul asemănarea cu Dumnezeu.

Căci nu este mai mare şi mai minunată ispravă decât a se păzi cineva într-aceasta amăgitoare lume pe sine fără de prihană; dar mai vrednic de laude, este acela care se sârguieşte a mântui şi pe aproapele. Căci cu acest milostiv chip se face următor Stăpânului care S-a dat pe Sine la moarte, ca să libereze pe om din robia vrăjmaşului. Iar în ce fel au mântuit pe mulţi oameni aceşti dascăli prea înţelepţi, ascultaţi:

Dumnezeu a făcut lumea aceasta pentru oameni şi aceştia au tâlcuit firea celor ce sunt, adică a tuturor făpturilor pe care le-a făcut Atotputernicul Dumnezeu şi prin cunoştinţa lor s-au făcut înţelepţi, încât au cunoscut oamenii pe Ziditorul. Cerurile povestesc slava lui Dumnezeu prin frumuseţea şi mărimea lor, iar dascălii tâlcuiesc luminat cerurile şi pământul, adică lumea cea văzută şi cea nevăzută, cum este aşezarea şi rânduiala ei şi care este pricina de le-au făcut pe ele Dumnezeu şi altele asemenea.

Astfel, se potriveşte să zicem graiul psalmistului: ***În tot pământul a ieşit vestirea lor şi la toate marginile lumii au ajuns cuvintele lor.*** Ne-a dat prea bunul Dumnezeu Testamentul cel Vechi şi cel Nou spre mântuirea noastră şi aceştia au primit cu mulţumire poruncile Lui, pe care cu iubire de osteneală le-au păzit ziua şi noaptea, cugetând întru dânsele, şi pe sineşi făcându-se case curate ale Duhului Sfânt; apoi ne povăţuiesc şi pe noi să petrecem întru dânsele, precum Dumnezeu ne-a poruncit şi ne îndreptează, împodobindu-ne obiceiurile cu bună rânduială şi aducându-ne de mâna spre cele mai înalte. ***Dumnezeu S-a întrupat pentru noi şi sfinţii aceştia ne tâlcuiesc şi ne fac cunoscută taina iconomiei Lui, şi ne fac să înţelegem prin oarecare chin prea înţeleapta taină a unirii acesteia.***

A trimis pe Sfinţii Apostoli să propovăduiască în lume cunoştinţa lui Dumnezeu, să gonească întunericul închinăciunii de idoli, să lumineze pe neamuri şi către Dumnezeu să le întoarcă; ***s-au trimis şi Sfinţii aceştia să propovăduiască lumii adevărata credinţă, să izgonească dintr-însa***

întunericul relei credinţe, să se lupte cu ereticii şi să-i biruiască, să izbăvească pe oameni de învăţăturile cele de suflet pierzătoare, să le vestească dogmele cele drepte şi Sfintele Scripturi să ni le tâlcuiască, apoi, către mântuire şi pocăinţă să ne povăţuiască; care lucru îndoit s-a făcut, precum cel ce a luat cei cinci talanţi şi a câştigat cu dânşii alţi cinci talanţi.

A prea mărit pe apostoli cu minuni, de care şi aceşti sfinţi n-au fost neîmpărtăşiţi, precum poate fiecare să se înştiinţeze în istoria vieţii lor. Domnul a învăţat toate neamurile prin apostolii Săi; dar cine a rămas neîmpărtăşit de cuvintele acestor Sfinţi? Pe cine n-au învăţat şi nu învaţă până acum prea înţelepţii aceştia? Nu atâta cu filozofeşti şi geometriceşti ştiinţe, pe cât cu fireşti şi bune sfătuiri povăţuiesc minunaţii aceştia. Căci de vreme ce lumea nu a cunoscut pe Dumnezeu cu înţelepciunea, ei totuşi au voit să mântuiască cu propovăduirea pe cei ce credeau întru El.

Dar pe urmă, fiindcă lumea n-a cunoscut pe Dumnezeu prin propovăduire, precum se cădea, bine a voit să mântuiască, prin înţelepciunea acestora, pe cei ce vor crede învăţăturilor lor. Astfel cu adevărat şi mulţi s-au mântuit prin dogmele lor şi prin cugetările lor cele prea înţelepte, iar cu frumuseţea cea firească a bunei făpturi şi cu dulceaţa cuvintelor lor au adus la pocăinţă pe mulţi.

- *Pe aceştia îi avem noi oamenii, după Dumnezeu, făcători de bine şi păzitori.*
- *Aceştia sunt stâlpii cei neclintiţi ai credinţei noastre, peste care înţelepciunea lui Dumnezeu şi-a întărit casa ei, pe care porţile iadului, adică ereticii cei rău credincioşi şi fără de minte, n-au putut nicidecum s-o clintească.*
- *Aceştia sunt, după Sfinţii Apostoli, dascăli ai lumii.*
- *Pe aceştia îi serbăm şi noi astăzi, săvârşind pomenirea lor cu bucurie şi cu credinţă. Nu precum o prăznuiesc robii pântecelui, cu băuturi şi beţii, nu cu multe feluri de bucate şi cu benchetuiri; ci precum poftesc aceia, şi precum Scripturile lor poruncesc, adică, să ne îngrijim de mântuirea sufletelor noastre, păzind câte ne-au poruncit de-a pururea pomeniţii în scris, urmând vieţii lor, faptele bune şi nevoinţele lor.*

Şi făcând cele după puterea noastră, ***să păzim mântuitoarele porunci ale Domnului, precum le-au păzit ei; căci atunci când îi prăznuim cum se cuvine***

pe sfinţi, atunci şi pe Dumnezeu Îl slăvim şi pe sfinţi îi cinstim, atunci şi ei se bucură de noi, slăvindu-se şi cinstindu-se.

O! luminători prea străluciţi în toată lumea şi decât tăria aceasta mai cinstiţi! O! fericită treime, închipuirea, asemănarea şi strălucirea Preasfintei Treimi, care v-aţi prea mărit de Ea, ca cei ce pe Aceasta aţi propovăduit-o. Căci pentru dragostea lui Hristos, toate dumnezeieştile Lui porunci le-aţi păzit, trupurile voastre cu înfrânare le-aţi omorât, pe voi înşivă de toate patimile v-aţi curăţit, vase cinstite ale Sfântului Duh v-aţi făcut, oglinzi prea strălucite ale lui Dumnezeu v-aţi lucrat, cu Dumnezeu prin gândire v-aţi unit, la săvârşirea faptei bune v-aţi suit şi ca bărbaţi desăvârşiţi, la măsura vârstei lui Hristos aţi ajuns.

Oile cele cuvântătoare ale lui Hristos bine le-aţi păscut, sufletele voastre pentru ele le-aţi pus şi de vreascurile eretice le-aţi curăţit, pe eretici departe de la ele i-aţi alungat, primejdii şi izgoniri pentru adevăr aţi suferit, pe diavolul şi pe slugile lui i-aţi biruit, şi la fugă i-aţi luat. Ne aducem aminte de primejdiile voastre, pe care, pentru bună credinţă le-aţi pătimit, cinstim izgonirile voastre cele nedrepte, care pentru dreptate le-aţi suferit, slăvim mucenicia cea grea a pătimirii voastre celei fără de sânge; binecuvântăm celelalte osteneli şi dureri, care aţi luat asupră-va, cu Răsăritul şi cu Apusul luptându-vă, ca să învăţaţi pe toţi.

Încă avem şi scripturile voastre cele sfinte, tablele cele de Dumnezeu scrise, ca un al treilea testament, pe care Dumnezeu, prin inimile voastre l-a glăsuit; avem luminarea minţii, hrana sufletelor, desfătarea ochilor, dulceaţa cea de obşte şi îndulcirea tuturor Sfinţilor, moştenirea cea bine norocită şi bogăţia cea fericită, care am luat-o de la voi şi o păzim ca pe o vistierie de mare preţ, ca să treacă cu diadohisire (urmare) şi să rămână din neam în neam pomenirea voastră veşnică şi slava voastră să se păzească în lumea nemuritoare.

Ne rugăm şi cerem de la voi, Sfinţilor, să vă aduceţi aminte de noi, netrebnicii robii voştri, ca bine primite să fie rugăciunile noastre, să păziţi Biserica în pace, precum aţi lăsat-o, să ne învredniciţi a dobândi şi noi acea negrăită veselie şi prea dorita bucurie a întru tot lăudatei şi mai presus de fiinţă Treimi; ca împreună cu voi să slăvim pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul cel Sfânt, pe unul Dumnezeu, căruia se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, totdeauna, acum şi pururea şi în vecii cei nesfârşiţi. Amin.

(alcătuită de Ioan, episcopul Evhaitei)